

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za ½ leta 90 Din, za ¼ leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri pošti hranilnici v Ljubljani št. 11.953 — Telefon št. 30-69.

Leto XVIII.

V Ljubljani, v torek dne 2. aprila 1935.

Štev. 37.

Proti davčnim privilegijem

V svojem velikem ekspezeju je finančni minister dr. Stojadinović znova naglasil, da je davčna obremenitev pri nas že prevelika in da že ovira gospodarsko življenje. Zato je nujno potrebno, da vsak proračun prinese davkoplačevalcem znižanje davčnega bremena. To hvalevredno načelo je uveljavil finančni minister tudi v novih banovinskih proračunih in znižal ne le banovinske doklade, temveč tudi banovinske takse in trošarine. Breme samoupravnih davčnin je s tem prav znatno olajšano.

Pri tem pa je zlasti razveseljivo to, da se je finančni minister zlasti oziral na to, da z znižanjem davčnih bremen pomaga naši proizvodnji in našemu izvozu. Če itak predragi industrijski izdelki se naj s pocedni proizvodni stroški pocenijo, da se dvigne njih konsum in s tem tudi zopet proizvodna sposobnost tvornic, ker le od veličine konsuma je odvisna produkcijska množina tvornic. Prav tako naj se z odpravo takse na sečnjo lesa znižajo bremena lesni industriji in poveča njena konkurenčna sposobnost na tujih trgih. Na ta način bi se omogočil večji izvoz lesa, večji izvoz pa dvigne cene, višje cene pa dvignejo potrošnje, ta pa zopet proizvodnjo. Tok našega gospodarskega življenja bi s tem prišel v pravo smer, dočim ga je preje vedno zviševanje davčnega bremena spravljalo v popolno mrtvilo. Smo torej na dobrem potu, da pridemo ven iz začaranega kroga, v katerega nas je spravila ona nesrečna finančna politika bivšega ministra, ki je v večnem zviševanju davkov na eni strani ter v neprestani kompresiji izdatkov na drugi videl višek vse modrosti.

S tem neprestanim povečevanjem davkov pa je bilo doseženo le to, da so davčni dohodki stalno padali, ker pomenijo previsoki davki zastoj poslovnega življenja in s tem padec števila davkoplačevalcev, ker se posli rentirajo vedno manjšemu številu ljudi. Treba zato nasprotno gledati na to, da se število davkoplačevalcev čim bolj zviša, da se poslovno življenje čim bolj olajša, kajti čim več davkoplačevalcev, tem več tudi davkov. Skratka treba začeti s politiko zniževanja davkov, da bo več davkoplačevalcev, ker je mogoče, da bi mogel vedno manjši krog davkoplačevalcev prevzemati vedno večje davčno breme.

Kakor moramo z zadoščenjem konstatirati, da se je v to smer krenilo, tako pa moramo tudi naglasiti, naj se v tej smeri gre do konca. Davčno breme ni treba le olajšati, temveč ga tudi pravično razdeliti na vse državljane. Ne gre, da bi se davki le na bremena enih, dočim bi drugi valili le na bremena drugih — in finančno celo najmočnejši — uživali razne davčne privilegije.

Tudi ti privilegiji povzročajo zastoj v poslovnem življenju in znižujejo število davkoplačevalcev, zato treba vse privilegije v davčnem pogledu brez oklevanja odpraviti. Privilegiji nabavljajnih združenj in konsumov so gospodarsko napačni, ker znižujejo število davkoplačevalcev.

Prav tako pa je treba odpraviti tudi davčno neenakost med trgovinami in prodajalnici tvornic. Tudi te morajo plačevati pridobitno in biti obdačene od davčne uprave njihovega poslovanja. Da so obdačene te trgovine od davčne uprave, ki je pristojna za sedež njih tvornice, je popolnoma napačno, kajti kako naj ve davčna uprava v Borovem, kako posluje prodajalnica tvornice iz Borova v Škofji Loki. Če je danes prišlo že tako daleč, da se naj obdačujejo trgovci tudi po njih izdatkih v zasebnem življenju, potem naj davčni odbori odločajo tudi o davčni osnovi za prodajalne industrijskih podjetij. Tudi ta neenakost v davčni obremenitvi samostojnih trgovin in prodajalnic tvorniških podjetij se mora nehati.

Davčno breme se mora znižati, a ne onim, ki že dosedaj niso plačevali nobenih davkov, ki pa imajo milijonske dobičke. Zato

treba odpraviti tudi vse privilegije raznih tujih družb in zlasti tudi njih privilegije pri brezplačnem uvozu tujega blaga. Vse preveč je bilo vse davčno breme naloženo sedaj le na potrošnike in srednja ter mala podjetja, mnogo premalo pa so bila obdačena največja podjetja in zlasti tuja. Tudi v tem pogledu je treba napraviti red in davčno breme mora biti pravilno razdeljeno. Če se zahteva od branjevca par tisoč dinarjev davka na leto, ne gre, da velikanska podjetja ne plačujejo skoraj nobenih davkov. Zato pa je treba vse privilegije tujih podjetij črtati, tem bolj, ker ta tuja podjetja dostikrat opravljajo dela, ki bi jih domača podjetja opravila ceneje in prav

tako dobro. Najmanj pa, kar se more zahtevati, je to, da plačujejo tuja podjetja pri nas vsaj toliko davka, kolikor ga morajo n. pr. plačati v Londonu, kjer imajo svoj sedež.

Vse privilegije treba odpraviti in zlasti privilegije tujih družb, pa bo potem dovolj denarja za ponovno olajšanje davčnega bremena za srednje sloje. Danes pa srednji sloj pod pezo davčnega bremena omaguje in že tudi propada. Zato naj vlada, ki je začela davčno breme zniževati, gre v tej svoji hvalevredni akciji do konca in odpravi tudi vse privilegije, da bo na podlagi popolne davčne enakosti mogla izvesti dobro in učinkovito davčno reformo.

Znižanje banovinskih davčin

Finančni minister dr. Stojadinović o svojih najnovjših ukrepih

Finančni minister dr. Stojadinović je povabil k sebi domače in tuje časnikarje, da jim sporoči in razloži najnovjše ukrepe vlade g. Jevtića za olajšanje davčnih bremen. Vlada je v ta namen izdala tri uredbe, in sicer: o banovinskih proračunih, o odpravi takse na avtomobile in o ureditvi taks na avtobusni promet ter uredbo o ureditvi odnosov med proizvajalci sladkorne repe in sladkornimi tvornicami.

Uvodoma svoje izjave je finančni minister naglasil, da je ostal vedno zvest načelu, da treba javnost odkritosrežno informirati o stanju javnih financ in zato porablja priliko, da po tisku informira javnost o najnovjših ukrepih vlade, ker nima prilike, da bi to storil v skupščini. Nato je podal časnikarjem naslednji ekspeze.

S prvim aprilom se ne začnejo novo proračunsko leto samo za državo, temveč tudi za banovine. O državnem proračunu bo govoril ob drugi priliki, ker je za prihodnje štiri mesece itak podaljšani stari proračun, zato bi seznanil javnost samo z nekaterimi novostmi, ki jih vsebujejo banovinski proračuni.

Reforma banovinskih proračunov

Pregledujoč predloge banovinskih proračunov sem konstatiral, da niso davštine, ki so jih banovine pobirale dosedaj, pa tudi ne one, ki so bile predvidene v novih proračunih, v skladu z željo vlade, da se razbremeni narod in da se pravilno porazdeli davčna bremena. Doklade na davke, ki so jih banovine nalagale na osnovni državni davek, so bile previsoke. Cela vrsta taks, tako upravnih ko tudi onih, ki so imele dejansko značaj prvih davkov, so se dostikrat pobirale od banovin brez prave pravne ali logične podlage. Z banovinsko trošarino so se obremenjevali ne samo predmeti potrošnje, temveč tudi sirovine za predelavo in obremenjena je bila proizvodnja ter pogonska sila. Z eno besedo, fiskalni sistem banovin je znatno oviral gospodarsko delavnost naroda in oviral promet blaga.

Vse to je treba sedaj reformirati in izpremeniti.

Žal pa so bili proračuni za proračunsko leto, ki se začne 1. aprila, že zaključeni, ko sem prevzel finančno ministrstvo. Zato nisem mogel za izdelavo proračunskih predlogov pravočasno izdati navodil, s katerimi bi dal drugo smer temu delu. Pri pregledu predloženih proračunov ni zato meni preostalo nič drugega, ko da jih vsaj za prve sile popravim. Trudil sem se, da se dohodki banovin postavijo na čim bolj racionalno podlogo in da se spravijo potrebe banovinskih proračunov čim bolj v sklad z interesi narodnega gospodarstva.

Znižanje doklad

Izvajajoč to svojo nalogo, sem gledal pri potrjevanju proračunov na to, da se banovinske doklade v nobenem primeru ne smejo povišati. Nasprotno! Kjerkoli je to bilo mogoče, so bile doklade znižane.

njimi oviral razvoj tega gospodarstva in zato sem jih odpravil. Odpravil sem tudi nekatere šolske takse, ki so jih zažele uvajati nekatere banovine. In odpravil sem tudi takso na živinske potne liste. Ta taksa ostane samo v primeru prenosa teh potnih listov.

Vprašanje trošarine

Med trošarinskimi predmeti, od katerih se je pobirala banovinska trošarina, so tudi premog, nafta in električna energija. Te trošarine so podraževale industrijsko proizvodnjo. Industrijski izdelki so že itak predragi in jih je treba poceniti, da so bolj dostopni tudi za oslabiljeno kupno moč potrošnika. Zato sem te trošarine tudi iz banovinskih proračunov odpravil.

Z odpravo dela taksnih dohodkov, redukcijo doklad, črtanjem nekaterih trošarin bi bilo zelo omajano ravnesje banovinskih proračunov, če se ne bi banovinam zagotovili drugi viri dohodkov. V današnjem času ni lahko takšne dohodke najti, ne da bi se zadelo v ranljive interese proizvajalcev ali potrošnikov. Zato sem pri reševanju te naloge upošteval zlasti one dohodke, ki so se v nekaterih banovinah že obnesli. To je trošarina na čaj, kavo, kakao, riž, kalcijev karbid.

Za prihodnje leto določene stopnje so umerjene. Vendar pa sem izvil riž domačega porekla in kalcijev karbid, če služi v tvornicah za izdelavo kemičnih preparatov, za proizvodnjo toplote in za ribolov na morju.

Uvedena pa je še ta novost. Ker se skoraj vsi predmeti, na katere je naložena omenjena trošarina, uvažajo iz tujine, se bo trošarina pobirala na carinarnicah, dohodek od te carine pa izročal drž. hip. banki ter se bo potem vsaka dva meseca sorazmerno na število prebivalstva delil banovinam.

O banovinskih trošarinah je izdal ministrski svet po teh načelih posebno uredbo, ki bo jutri objavljena, vprašanje taks in doklad pa sem rešil v lastnem delokrogu.

Uredba o taksni na prevozna sredstva

Ta taksa je veljala že dolgo kot ovira povečanju števila motornih vozil v državi. Na današnji gospodarski in kulturni stopnji je avtomobil že davna prenehal biti luksuz in samo prevozna sredstvo za bogataša. Avtomobilov in avtobusov se danes poslužujejo bogatini in reveži, kjer pa ni železnice, in to so naša najbolj ravni kraji, je avtobus edino prevozna sredstvo.

Dosedaj se je pobiralo od države in banovine v začetku vsakega leta od 2000 do 5000 Din takse. Da je bila ta taksa previsoka, se vidi najbolj iz dejstva, da je bilo v Jugoslaviji l. 1928. 18.000 motornih vozil, l. 1934. pa samo 13.000. Mesto da bi se njih število povečalo, je padlo.

Na moj predlog je ministrski svet sklenil, da se počeni s 1. aprilom ta taksa popolnoma odpravi, in sicer tako državna ko banovinska. Upam, da bo večje število motornih vozil dalo v bodočnosti v obliki trošarine na bencin, ki pa se ne bo povišala, polno nadomestilo za črtane takso. V veljavi ostanejo samo še občinske takse za registriranje, ki pa so neznatne.

Razen takse na avtomobile, se odpravljata tudi taksa na kolese, izvoščke in polizvoščke.

V uredbi pa je urejeno še eno važno vprašanje, ki se nanaša na avtobusni potniški promet. Z zakonom z dne 18. februarja je bila uvedena 15% taksa. Praksa je takoj dokazala, da je ta taksa previsoka. Dokazano je, da nazadujejo avtobusna podjetja, ker je povišanje prevoznih cen v današnjih časih v resnici nemogoče. Kraljevski vladi pa ne more biti vseeno, če je in kakšen je avtobusni promet v krajih, kjer še ni železnice. Da bi se to vprašanje vsestransko proučilo, sta bili dve konferenci in na podlagi njih dela je bilo sklenjeno, da se vse avtomobilске proge raz-

Znižanje taks

Poleg doklad pa so zahtevale pozornost tudi številne banovinske takse. V nekaterih banovinah so šli v tem pogledu mnogo predaleč. Šlo se je čez vse obzirnosti, ki jih je treba imeti pri postavljanju mej glede javnih davšin med pravicami države in pravicami samoupravnih teles. Nekateri banovine so enostavno prepisale največji del tarifnih postavk drž. taksnega zakona, uvajajoč lastne postavke in si s tem ustvarile nove taksne vire za svoje proračune. Tako so nastale dvojne takse: državne in banovinske. Celo tam, kjer je imela državna taksa značaj odškodnine za storjene usluge posameznikom, se je pobirala tudi banovinska taksa, pa čeprav pri reševanju tega predmeta niso bili banovinski organi niti najmanj udeleženi. Poleg državnih taks prometnega značaja so pobirale tudi banovine svoj delež, brez ozira na to, če se sme to delati ali ne in brez ozira na to, če promet prenese te takse ali ne.

Treba je bilo tu napraviti red in deloma je to storjeno že v novih banovinskih proračunih. V nekaterih banovinah sem črtal takse na račune, ki so jih tudi banovine pobirale. Razen v Savski in Dravski banovini, kjer sem jih za to leto še pripustil v višini 2 odstotkov, sem povsod drugod znižal banovinsko takso na prenos nepremičnin na 1%. Med taksnimi dohodki vseh banovin je bila tudi taksa na sečnje gozda. V banovinah, ki so na gozdih bogate, je bil ta dohodek znaten, toda bil je obenem tudi velik breme za naše gozdno gospodarstvo. Ker so s tem gospodarstvom zvezani veliki interesi naše zunanje trgovine in naše valutne politike, nisem mogel dovoliti, da se obremenjuje to gospodarstvo še nadalje s temi taksami, ker se je z

dele v tri skupine. V prvi so proge, ki konkurirajo železnicam in te plačajo takso 10 (preje 15%), v drugi so one, ki konkurirajo le deloma in te plačajo 5% takso, v tretji skupini pa so avtobusne proge, ki železnicam ne konkurirajo in te so takse proste. Poleg tega ne bodo osebe, ki opravljajo avtobusni promet, obdačene z davkom na poslovni promet. Tudi kontrola plačevanja takse je poenostavljena, da ne bi zaradi nje trpel promet.

Nova uredba predvideva tudi znižanje trošarine na plinsko olje, ker je to pogonsko sredstvo za industrijo in mornarico. Pri uvedbi te trošarine se ni pazilo na to, kakšno trošarino to olje prenese in zato je bila korektura potrebna. Ta drž. trošarina se je znižala od 100 na 20 Din za 100 kg.

Nato je finančni minister pojasnil uredbo o ureditvi odnošajev med proizvajalci sladkorne repe in sladkornimi tvornicami.

Eden od novinarjev je nato vprašal finančnega ministra o stanju na domačih borzih in o emisiji obveznic po uredbi o javnih delih. Finančni minister je nato odgovoril.

Obveznice po uredbi o javnih delih

še niso bile izdane, ker smo še pri licitaciji za oddajo del. Znano vam je, da so licitacije za velike mednarodne in turistične ceste že razpisane in v kratkem bodo tudi razpisane licitacije za gradnjo železnice. Gradbeni minister je dal javnosti o tem že obširna pojasnila. Iz »Službenih novic« se vidi, da se oddajajo te licitacije po sekcijah in zato še ni prišel čas za emisijo obveznic. Ta čas pride šele, ko se začne plačevanje teh del, kar bo v enem do dveh mesecih.

Še enkrat bi ponovil, kar sem že dejal, je nadaljeval finančni minister, da namreč te obveznice ne pridejo na trg. Zato tudi ne bo obremenjen s temi novimi papirji. To naglašam zato, da poudarim, kako zelo mi je na tem, da ne bo naš trg z nobeno stvarjo vznemirjen, še manj pa, da bi se bal neke inflacije državnih papirjev, ker bi to slabo vplivalo na njih tečaj. Videli ste, da se je skok državnih papirjev, ki je nastal zaradi zaupanja, ki ga ima javnost v gospodarsko in finančno politiko kraljevine, v glavnem ohranil. Bile so sicer na borzi manjše fluktuacije, to pa zato, ker smo tudi tu pustili svobodnejše gibanje. Nočemo, da borze ne bi imele nobenega gibanja. Barometer borz se mora občutiti!

Intervencije na borzi

V naših borznih poročilih se dostikrat omenja intervencija države ali kakor se strokovno pravi intervencija javne roke. To niso nobene intervencije, temveč samo nalogi komitentov. Opozorjam, da imajo tudi naše velike državne banke Narodna banka, Drž. hip. banka, Poštna hranilnica in Priv. agr. banka svoje komitente, za katerih račun kupujejo. Zato ni treba smatrati vsak nakup kot državno intervencijo. Ti nakupi so le nakupi za komitente, ki morejo biti tudi državne ustanove, če imajo zakonito podlago ali dolžnost, da kupujejo te papirje. Nikakor torej ne gre za intervencije zaradi ustvarjanja umetnega tečaja. Vlada je z borzami kot barometrom gospodarskega življenja popolnoma zadovoljna.

Padec belgijskega franka

Na vprašanje, če bi mogel padec belgijskega franka neugodno vplivati na naše gospodarstvo, je odgovoril finančni minister, da se ni bati neugodnih posledic na naše gospodarstvo in to iz dveh razlogov. 1. Gospodarski in trgovinski odnošaji so med obema državama premalo razviti in ni močnejših gospodarskih niti finančnih zvez. Drugi razlog je v tem, ker nima naša Narodna banka deviz v belgijskih frankih. Zlati blok je sedaj sicer nekoliko okrnjen, a to je stvar, ki se tiče le držav zlatega bloka.

Uredba o vračanju revolving-kreditov

Na vprašanje o izvajanju te uredbe je odgovoril finančni minister, da je uredba v celoti izvršena. Takoj po uveljavljanju te uredbe smo plačali 314 milijonov fr. frankov pri Francoski banki. Pri tej priliki so se znova pokazali dobri odnošaji, ki vladajo med nami in banko. Bilo pa je v Franciji najeto pri zasebnih bankah tudi monopolno posejilo za odkup tobaka. To posejilo se je redno najemalo, a ob koncu leta odplačevalo. Ko sem postal finančni minister, sem ugotovil, da je od nekega takšnega posejila v višini 100 milijonov frankov ostalo še 70 milijonov frankov ne-

plačanih. Dosegel sem od francoskih bank, da so pristale na to, da se osvobodijo v ta namen od nas založeno zlato in v sporazumu z upniki je bil izdelan podroben načrt, da bo tudi ta dolg v kratkem plačan.

Uredba je popolnoma dosegla svoj namen, da je z znižanjem obrestne mere olajšala položaj našega gospodarstva. Strogo ravnajoč se po tej uredbi smo dosegli,

Nova uredba o zaposlitvi tujcev

Izjava ministra dr. Marušiča

Minister za soc. politiko in nar. zdravje dr. Marušič je sprejel novinarje ter jim razložil osnovna načela nove uredbe o zaposlitvi tujih državljanov v naši državi, ki jo je na njegov predlog izdal ministrijski svet.

Iz izjave ministra dr. Marušiča posnemamo:

Po zakonu o zaščiti delavcev se smejo pri nas zaposlovati tuji nameščenci le, po predhodnem dovoljenju ministrstva za soc. politiko. Takšna dovoljenja se izdajajo le za tuje kvalificirane delavce in samo po izjavi borz na delo, da v isti stroki ni nezaposlenih domačih delavcev. Izjemoma se smejo brez tega dovoljenja zaposlovati le tujci, ki so v naši državi že pred l. 1922., ruski in primorski begunci.

Da se ne bi po nepotrebnem zaposlovali tuje delovne sile, so bili ustanovljeni pri banovinah posebni odbori za tuje delavce. Kljub temu pa se ni doseglo znižanje števila pri nas zaposlenih tujcev. Vzroki tega neuspeha so različni.

Tako uživajo na podlagi raznih pogodb z drugimi državami pripadniki teh držav posebne ugodnosti. To velja za nameščence, ki prihajajo iz Italije, Češkoslovaške, Nemčije in Rumunije. Pa tudi nekatera naša domača podjetja imajo posebne privilegije za zaposlovanje tujih državljanov. Takšna podjetja so n. pr.: »La Dalmatienne« v Splitu, družba za izdelavo in prodajo vžigalic »Stab«, tvrdka Vlakovič in drug, tvornici letal v Kraljevu in Rakovici, gradbena družba »Batignolles« in druga.

Ozirati se je treba tudi na tujce iz držav, v katerih je mnogo več naših državljanov zaposlenih, kakor pa njihovih pri nas. Vsak nastop proti tem tujim nameščencem bi udaril le naše ljudi. To velja zlasti za tujce iz Belgije, Nizozemske, Francije, Nemčije, U. S. A. itd. Končno pa je še treba upoštevati tujce iz nam prijateljskih držav, zlasti one iz držav Male antante.

Banovinska proračunska dvanajstina za april

»Službeni list kralj. banske uprave Dravske banovine« z dne 1. aprila objavlja objavo bana dr. Puca, da se na podstavu čl. 20. uredbe o ugotovitvi imovine, načina uprave in budžetiranja banovin in odločbe finančnega ministra z dne 29. marca 1935 podaljša banovinski proračun za l. 1934./35. za mesec april.

Banovinski izdatki za mesec april 1935 se smejo ostvarjati v višini naslednjih zneskov:

a) ena dvanajstina kreditov, navedenih v § 1. I. uredbe glede banovinskega proračuna Dravske banovine za l. 1934./35., v skupni vsoti 7,096.284 Din,

b) ena dvanajstina kreditov, navedenih v § 1. II. cit. uredbe v skupni vsoti 3,388.835 Din.

Glede izdatkov »Bednostnega sklada« velja določilo § 3. uredbe glede proračuna izrednih izdatkov in dohodkov »Bednostnega sklada« Dravske banovine za l. 1934./35.

Sklepi tarifnega odbora

Tarifni odbor je v petek opoldne končal svoje delo in sprejel resolucijo, ki bo predložena na odločilno mesto. Delo tarifnega odbora je bilo vseskozi uspešno in upravičeno je upanje, da bo na podlagi tega njegovega dela krenila naša železniška tarifna politika v pravo smer.

Tarifni odbor je najprej razpravljal o reviziji železniških tarif in ugotovil, da je imelo zlasti linearno povišanje tarif absolutno slabe posledice. Škodovalo se je s tem železnicam, katerih promet je padel, škodovalo se je kmetu, ker so padle cene njegovih pridelkov in škodovalo se je našemu izvozu, ker je postal izvoz, zlasti z ozirom na prevozne olajšave v drugih državah, predrag. Predraga železniška prevoznina je silno dvignila konkurenco železnicam in ta konkurenca se je sedaj že tako udoma-

da se zlata podloga Narodne banke stalno večja, kar je razvidno tudi iz njenih tedenskih izkazov. Pri tem ne omenjam posebej še količine onega zlata, ki se proizvaja v državi in ki ga Narodna banka redno kupuje. Te količine so zaenkrat še majhne, upajmo pa, da bodo kmalu večje. In s to željo je zaključil finančni minister dr. Milan Stojadinović svoj veliki in povsod dobro sprejeti ekspozé.

Ponovno se je že ugotovilo, da si skušajo tuji nameščenci z vsemi sredstvi zagotoviti trajno namestitev pri nas in da jim pri tem pomagajo tudi nekateri naši delodajalci. Zato se je pokazala potreba, da se v večji meri omeji število tujih nameščencev pri nas. V ta namen je bila tudi izdelana sedaj izdana nova uredba.

Pri izdaji te uredbe se je gledalo zlasti na to, da se zmanjševanje tujih nameščencev izvršuje polagoma in previdno, vendar pa sistematično, da ne bi protiukrepi držav, v katerih je zaposlenih mnogo naših ljudi, izzvali za te neugodne posledice. Seveda pa predvideva nova uredba tudi kazenske sankcije, in sicer globe v višini od 100 do 10.000 Din, ker bi pač drugače ostala določila uredbe neupoštevana.

Uredba je izdelana na načelu, da ne sme biti pri nas nameščen ne en tuj državljan, če nima za to posebnega dovoljenja. To velja tudi za one tujce, za katere doslej po obrtnem zakonu ali drugih zakonitih predpisih takšnega dovoljenja ni bilo treba.

Popolnoma se prepoveduje zaposlitev nekvalificiranih tujih državljanov. Še vedno pa so nam potrebni kvalificirani tuji delavci. Dovoljenje za zaposlitev tujca mora praviloma zaprositi le delodajalec.

Uredba predvideva tudi dekoncentracijo poslovanja glede zaposlovanja tujcev v naši državi. Dovoljenja za nameščanje tujcev do enega leta daje odslej ban.

Z uredbo se nadalje predvideva sklepanje pogodb, s katerimi zagotovi delodajalec tujim in domačim delavcem iste pogoje za delo. Na ta način naj bo domačin zavarovan pred morebitnim izkoriščanjem.

Če bi katera tuja država ovrnila namestitev naših ljudi, potem daje uredba možnost za represalije.

Končno je z uredbo dana možnost splošne revizije vseh dosedaj izdanih dovoljenj tako za namestitev tujih državljanov, ko tudi za opravljanje samostojnih poslov.

čila, da je železnice z malimi popusti ne bi mogle več premagati.

Železniške tarife je treba na vsak način znižati. Seveda bodo zaradi tega dohodki železnic nekoliko padli in je zato tarifni odbor proučil tudi to vprašanje.

Podrobno je tarifni odbor proučeval tudi vsa druga tarifna vprašanja in sprejel celo vrsto predlogov za pravilno rešitev teh vprašanj. Upamo, da bodo ti predlogi tudi v polni meri upoštevani.

Konferenca o pospeševanju tujkega prometa

Na iniciativo zagrebške zbornice je bila v petek popoldne po seji tarifnega odbora še konferenca o pospeševanju tujkega prometa. Konferenco, katere so se udeležili delegati dubrovniške, splitske, zagrebške in ljubljanske zbornice, je vodil podpredsednik zagrebške zbornice Kaufmann. Konferenca je najprej razpravljala o novem zakonskem načrtu o letoviščih in zdraviliščih. Sklenjeno je bilo, da izdelata zagrebška in ljubljanska zbornica vsaka svoj osnutek, ki bo potem predložen ministru. Dvakrat na leto se sklicujejo skupne konference zbornic, da se tako omogoči skupen program za dvig našega tujkega prometa. Razpravljalo se je tudi o novih turističnih pogodbah z drugimi državami, da bi se olajšal prihod tujih turistov v naše kraje. Nadalje se je obravnavalo o potrebnih ukrepih zaboljšanje statistične službe o tujkem prometu, ker je sedanja čisto nezadostna in zelo nezanesljiva. Končno se je govorilo še o konverziji hotelirskih dolgov, o razmejnitvi gostinskih obratov ter o drugih vprašanjih, ki so važna za razvoj našega tujkega prometa.

»Službeni list«

kr. banske uprave Dravske banovine z dne 30. marca objavlja: Pravilnik o osrednjem pokojninskem skladu igralskega osebja gledališč kraljevine Jugoslavije — Razne razglase sodišč in uradov ter razne druge objave.

Politične vesti

Titulescu je v Parizu obiskal vse vodilne državnike in dosegel popoln uspeh. Zlasti je naglasil, da je treba držati besedo, ki jo je dal dr. Beneš in izvesti vzhodni pakt. Povedal je tudi, da je Nemčija ponudila jamstvo nedotakljivosti mej Jugoslaviji in Rumuniji, ne pa tudi Češkoslovaški. Ponudba pa je bila odklonjena, ker je Mala antanta slej ko prej enotna.

Odkritja »Daily Telegrapha« se potrjujejo in uradne agencije objavljajo podrobnosti o Hitlerjevih zahtevah. V dnevornem govoru je Hitler razložil Simonu te nemške zahteve: vojno letalstvo Nemčije mora biti tako močno ko francosko in angleško; nemška vojna mornarica mora biti enako močna francoski; nemška vojska na suhem bo štela 550.000 mož. Sedanjih vzhodnih mej Nemčija ne priznava in zahteva korekturo češkoslovaške meje, odpravi naj se poljski koridor, Avstrija naj se združi z Nemčijo in Nemčiji naj se vrnejo njene kolonije.

Edenova posvetovanja v Moskvi so dosegla popoln uspeh. Bojazen sovjetov, da bi Anglija dovolila Nemčiji na vzhodu proste roke, je Eden z odločnim demantijem razpršil. Sovjeti so izjavili, da bodo z vsemi sredstvi podpirali delo Društva narodov. Tudi glede gospodarskega sodelovanja med Rusijo in Anglijo so bili razgovori med Edenom in sovjetskimi voditelji uspešni.

O razgovorih Edena s sovjetskimi voditelji je bil izdan uradni kominike, ki zlasti ugotavlja, da so se vodili vsi razgovori v zelo prijateljskem tonu. Osnova razgovora je bil francosko-angleški sporazum. Drugi del razgovorov se je nanašal na zboljšanje angleško-ruskih odnošajev. Eden je nato informiral Litvinova o berlinskih razgovorih. Razgovori Edena s sovjetskimi politikami so znatno pripomogli k razčiščenju položaja.

Nadalje pravi kominike, da se je ugotovila potreba kolektivnega varnostnega sistema po načelih Društva narodov. Vzhodni pakt ne bi hotel nikogar izolirati, temveč bi bil pristop mogoč tudi Nemčiji in Poljski. Ruski državniki so končno naglasili, da je angleško-rusko sodelovanje izredne važnosti za utrditev miru.

Francoski listi silno ugodno komentirajo moskovske razgovore med Edenom in sovjetskimi državniki. Nekateri listi poročajo o angleško-ruskem sporazumu že kot o izvršenem dejstvu.

Buharin je objavil v »Izvestijah« članek, v katerem pravi, da je vojna nevarnost zaradi nemške agresivnosti pred vrati. Zlasti nevarni točki sta Klajpeda in Avstrija. Priključitev Avstrije k Nemčiji bi bila velika nevarnost za Češkoslovaško in Jugoslavijo, povzročila bi mobilizacijo na Madjarskem, izzvala hud spor Nemčije z Italijo in Francijo in pritegnila v konflikt še Poljsko.

Zastopniki skandinavskih držav so se sestali v Kodanju, da se posvetujejo o posledicah uvedbe splošne vojaške dolžnosti v Nemčiji, o potrebnih ukrepih samobrambe ter o enotnem stališču vseh skandinavskih držav v Zenevi. Ta sestanek dokazuje, da je tudi v sicer germanofilskih skandinavskih državah nemško oboroževanje zelo vznemirilo javnost.

Poljska vlada je sporočila francoski vladi, da je pripravljena znova razpravljati o možnosti pristopa Poljske k vzhodnemu paktu. Letalskemu paktu bi Poljska takoj pristopila, za teritorialni pakt pa po mnenju poljske vlade še niso ustvarjeni pravi pogoji. Nemška zahteva po poljskem koridorju je torej zadržala poljsko-nemško prijateljstvo in Poljska se zopet vrača nazaj k francoski orientaciji svoje zunanje politike.

Bolgarski ministrijski predsednik Zlatev je v izjavi novinarjem zanikal, da bi vlada nameravala ustanoviti posebno novo državno stranko. Niso bile stare stranke razpuščene zato, da bi se sedaj ustanavljale nove. Zanikal je tudi vse vesti o nesoglasjih v vladi.

Grško zunanje ministristvo je na prošnjo ministrskega predsednika Calderisa zopet prevzel Maksimos.

Vojno sodišče je obtožene venizelistične oficirje obsodilo le na ječo in ni izreklo nobene smrtne obsodbe.

Abesinija je pretrgala neposredna pogajanja z Italijo ter zahteva, da o njenem sporu z Italijo odloča Društvo narodov.

Lerroux ni mogel sestaviti vlade in je zato vrnil mandat. S sestavo nove vlade je bil nato poverjen Martinez de Velezcu, vodja agrarne stranke.

Denarstvo

Zlate izgube Belgije, Holandske in Švice

Belgijska narodna banka je morala v zadnjem času oddati veliko zlata, da se je njena zlata podloga od srede februarja zmanjšala za 121 na 1361 milijonov mark. Od januarja, ko je dosegla rekordno višino, pa je padla celo za 236 milijonov mark. Tudi zlata podloga Švice je od začetka leta padla za 103 na 1444 milijonov frankov, zlata podloga Nizozemske banke pa od novembra za 118 na 1371 milijonov mark.

Okrepila pa se je zlata podloga Francije za 112 na 13'582 milijonov mark. Tudi zlata podloga Italije, ki se je skoraj vse lansko leto manjšala, se je sedaj zaradi strogih deviznih predpisov dvignila za 6 na 1287 milijonov mark. USA pa so svojo zlato podlogo od februarja naprej povečale za 201 na 21.207 milijonov mark.

*

Hranilne vloge pri naših hranilnicah in bankah so znašale koncem decembra 1934 9'78 milijard dinarjev in so bile za približno 120 milijonov višje ko pred enim letom. Še vedno pa so znatno zaostajale za vlogami v prejšnjih letih. Tako so znašale l. 1933. 10'22, l. 1932. pa celo 12'17 milijard dinarjev.

Belgijska poslanska zbornica je sprejela s 107 proti 54 glasovom zakonski načrt o znižanju vrednosti belgijske valute za 30 odstotkov. 12 poslancev se je glasovanja vzdržalo.

Belgijska vlada je sklenila, da se razvrednoti belgijski frank za 28%. Nova zlata pariteta znaša 2'55.

Luksemburška vlada je izdelala zakonski načrt, da razvrednoti luksemburški frank za 10%.

Prva posledica razvrednotenja belgijskega franka je, da je angleška vlada povišala carino na uvoz kovinskih izdelkov, in sicer se dosedanje zaščitne carine v višini 33 1/2% povišajo za dražje blago na 50%, za cenejše blago pa na 75%. S tem naj bi bil preprečen dumping z razvrednotenim belgijskim frankom.

Zaradi devalvacije belgijskega franka nima čsl. Narodna banka nobenih izgub, ker ni imela belgijskih deviz. Tudi zasebno čsl. gospodarstvo nima izgub, ker se je pred tedni računalo z devalvacijo.

Predsednik Nizozemske banke je izjavil, da nizozemska valuta zaradi devalvacije belgijskega franka ni prizadeta.

Kljub devalvaciji belgijskega franka za 28%, je nazadovol njegov tečaj v Parizu le za 16%. Vzrok majhnega nazadovanja je v nezaupanju do vseh zlatih valut, ker se špekulacija boji, da bi še druge države z zlato valuto sledile belgijskemu primeru.

Rusija dobi v Franciji posojilo 600 milijonov frankov za izpopolnitev svojega zapadnega železniškega omrežja.

Novo olajšave za plačilo pridobnine

Finančni minister dr. Milan Stojadinović je izdal nov razpis na vse davčne uprave, da počakajo s polnim plačilom za l. 1934 odmerjene pridobnine tako dolgo, dokler niso rešene pritožbe proti tej odmeri. Dotedaj naj plačajo davčni zavezanci samo pridobnino po zadnji pravomočni odmeri, torej po oni za l. 1933. Finančni minister je s tem eni zahtevi konference gospodarskih zbornic že ustregel.

Občni zbori

Zveza slovenskih zadrug ima redni občni zbor dne 8. aprila ob 10. v dvorani Delavske zbornice v Ljubljani.

X. redni občni zbor reg. zad. Ljubljanski velesojem bo v torek, dne 16. aprila ob 11. v mali sejni dvorani Zbornice za TOI v Ljubljani.

Združene opekarne, d. d. v Ljubljani imajo 16. redni občni zbor dne 16. aprila ob 11. v društvenih prostorih v Ljubljani, Miklošičeva cesta. Delnice treba položiti 6 dni pred obnim zborom.

Strojne tovarne in livarne imajo XVI. redni občni zbor dne 17. aprila ob 11. v društvenih prostorih v Ljubljani, Tyrševa cesta 35. Delnice treba položiti 6 dni pred obnim zborom.

Redni letni občni zbor I. Blasnika nasl., univerzitetne tiskarne, litografije in kartonaže, d. d. v Ljubljani bo dne 27. aprila ob 17. v družbeni pisarni.

Ob šestdesetletnici Franceta Kovača

Ogromno delo, ki ga je pričeni od prvih let našega stoletja, zlasti v času pred veliko vojno izvršilo Trgovsko društvo »Merkur« v Ljubljani za našo trgovino in naš trgovski stan v organizatornem, izobraževalnem, kulturnem in socialnem pogledu, je bilo mogoče samo zategadelj, ker je bila taka narodna stanovska organizacija v tistih narodno politično neveseljenih časih res živo potrebna ter je bilo iniciatorjem te strokovne gospodarske organizacije mogoče dobiti in pritegniti za mnogostransko delo vrlo četo deloljubnih, požrtvovalnih in vnetih mož, trdno prepričanih o nujni potrebi tega dela in pokreta. Ti vrli delavci za probujbo naših trgovcev in povzdigo naše domače trgovine so se vrgli z mladeniškim ognjem neustrašeno in neugnano na delo v tistih narodno politično še mračnih časih in so tvegali radi tudi svoje gmotne interese. Iz vrst samostojnih trgovcev in iz vrst samostojnih sodelavcev so se zbrali. Leta 1907. se je bilo začelo posebno živahno delo. Prišla je tisti čas splošna volilna pravica ter se je v Ljubljani in iz Ljubljane začelo živahno ustanavljanje na gospodarskem in stanovskem polju.

Priznanje zaslužnega, osobito tihega, drobnega, ali važnega dela, ki vsak dan znaša in gradi, ne prihaja vedno do pravične veljave v širši javnosti. Često samo ožji prijatelji in vrstniki vedo po pravici ceniti vrednost opravljenega dela mnogih naših zaslužnih mož. Med tiste veljavne može, ki so v najvažnejši dobi in tudi najpotrebnejši za delovanje društva »Merkur« požrtvovalno in nesebično sodelovali, moramo šteti gospoda Franceta Kovača, trgovca s čajem v Ljubljani.

Gospod Franc Kovač praznuje te dni v krogu svojih prijateljev in spoštovalcev svoj šestdesetletni življenjski jubilej in je sedaj pravi čas, da se pravično spomnimo nesebičnega dolgoletnega dela tega ljubeznivega, pristrčno dobrega in prav zaradi svoje skromnosti posebno prikupnega moža.

Gospod Franc Kovač je bil rojen v Domžalah 3. aprila 1875. Po dovršeni ljudski šoli v domačem kraju je prišel v znano ljubljansko trgovino I. Perdan za trgovskega vajenca ter je po dovršeni učni dobi služboval delj časa kot pomočnik v tej firmi, katere lastnik je sedaj njegov zvesti drug gospod Ignacij Novak. Ob tem času je obiskoval in dovršil triletno trgovsko šolo v Mahrovem zavodu. Mladi trgovec je seveda želel izpopolniti svojo strokovno izobrazbo vsestransko in hkratu spoznati kupčijske prilike v raznih krajih. Tako je služboval kot trgovski pomočnik v Ljubljani v tedaj dobro znani Halbensteinerjevi trgovini na Sv. Petra cesti, v Radovljici pri firmi O. Homan in pri firmi F. Dolenc v Kranju. Svojo vojaško dolžnost je opravil pri 17. pešpolku v Ljubljani in postal računski podčastnik prvega razreda. Ko je zadostil vojaški dolžnosti, je vstopil v trgovino Frana Terdina v Ljubljani, katero je kot spreten poslovodja vodil do leta 1922. Iz žive prakse je kimalu izprevidel, da je dana potreba po specialni trgovini s čajem na debelo v naših krajih ter je skupno s svojim prijateljem gospodom

Skupščina Združenja trgovcev v Ormožu

Dne 28. marca popoldne je bila v Ormožu ob znatni udeležbi članov skupščina Združenja trgovcev za sodni okraj Ormož.

Predsednik Združenja Leopold Kuharič je otvoril skupščino in se v globoko občutenem govoru spominjal kralja Aleksandra Zedinitelja in podrobno orisal zgodovino njegovega dela v ustvarjanju močne Jugoslavije. Zborovalci so zaklicali »Slava«. Predsednik je nato poudaril zvestobo trgovstva Nj. Vel. kralju Petru II.

Pozdravil je nato navzočnega zastopnika Zveze I. Kaiserja, zastopnika mariborske trgovske in obrtniške bolniške blagajne in Trgovske samopomoči Vinka Weixla ter bivšega narodnega poslanca Lovra Petrovarja.

Po prečitaniu zapisnika zadnje skupščine je podal predsednik L. Kuharič predsedstveno poročilo, v katerem je podrobno orisal težavni položaj trgovstva ormoškega področja. Ta kriza, ki jo preživlja trgovina, se nazorno kaže v velikem padcu članov, ki ga moremo označiti za katastrofalnega. Od 215 članov v letu 1934 smo padli na 103 člane v letošnjem letu. Torej več ko za 50 odstotkov.

Poročal je nato o poslovanju združenja in akcijah, ki jih je združenje podvzelo v

Ignacem Novakom trgoval s čajem na debelo v dobi od leta 1908. do 1920. Leta 1922. se je osamosvojil. Od tistega časa ima v svoji hiši v Ljubljani na Poljanski cesti znano trgovino s čajem in rumom na debelo. Od leta 1906. mu je zvesta družica, krepka podpora in marljiva sotrudnica njegova soproga, gospa Ljudmila Kovačeva, ki je tudi sama iz trgovskega stanu.

Franc Kovač je bil od svoje mladosti narodno zaveden mož, ki je vedel, da ne sme biti samo marljiv in delaven v svojem poklicu, marveč da ga dolžnost kliče tudi na delo v narodna društva in strokovne organizacije. Zgodaj je že delal v okrilju Ciril Metodove družbe in prodajal čaj v korist te narodno obrambne organizacije. V krogu svojih trgovskih tovarišev ima veliko število odkritih prijateljev in spoštovalcev. Franc Kovač spada v ljubljanskih kupčijskih krogih v dobro znani krožek pokojnega Josipa Drčarja, ki je bil med ustanovniki in pobudniki društva »Merkur«. Prijateljski spomin in lepe tradicije na pokojnega prezasluznega vodnika trgovskih sotrudnikov Josipa Drčarja vežejo že dolga leta prijateljsko trgovsko družbo v tovariški krožek, ki je ne samo družabna vez, marveč iz tega kroga izhaja anoga srečna pobuda za napredek trgovine in njene organizacije. S posebno ljubeznijo in vnetostjo se je posvetil Franc Kovač delu v odboru Trgovskega društva »Merkur«. Vse od leta 1907. je nepretrgoma do dandanes odbornik društva »Merkur« in je njegovo delo osobito pri velikih društvenih prireditvah dragoceno za društvo. Z veseljem je vsa leta vzel nase vsako delo, noben trud mu ni bil nikdar preveč, ni mnogo govoril nikdar in se ni branil, marveč je z največjim veseljem opravil prevzeto delo. S posebno vnemo je sodeloval pri blagajniških poslih ob velikih društvenih prireditvah pred in po vojni. Zaslužno je njegovo nesebično prizadevanje v korist vsakoletni podporni akciji društva »Merkur«. Odbornika od leta 1907 je društvo »Merkur« v priznanje njegovih velikih zaslug in njegovega zvestega sodelovanja izbralo za svojega častnega člana že leta 1926, naslednje leto pa je postal društveni ustanovni član.

Franc Kovač ima za društvo »Merkur« odlične zasluge po svojem dolgoletnem, neumornem delu in spada med najzaslužnejše graditelje slovenske trgovske organizacije. Njegova dobrodušnost in pristrčna ljubeznivost, njegovo prikupno vedenje ter njegova prijateljska in kolegialna zvestoba mu je pridobila veliko število prijateljev in spoštovalcev med ljubljanskimi meščani. Franc Kovač je ljubezniv tovariš, spoštovan meščan, ugleden trgovec, fant od lare, ki ga ima vsak rad in ga vsak ceni, ki ga pobjiže spozna. Boder in veder mož je, živahen in podjeten in ga leta njegovega šestdesetletnega jubileja prav nič ne tlačijo. Ob njegovem jubileju, ki je praznik preudarnega trgovskega dela, ga obdajajo pristrčne simpatije njegovih prijateljev in spoštovalcev ter mu za čestitke ob njegovi šestdesetletnici kličejo: Bog živi Franceta Kovača še dolga, zdrava, srečna in uspešna leta! M. Sovič.

ralo uvažati sol iz Ptuj, ki je oddaljen od Ormoža 30—40 km, s čimer bi trgovci ob visokih prevoznih stroških imeli izgubo. V debati se je sklevalo o najstrožjih ukrepih, ki naj jih trgovstvo v tej stvari podvzame. Sklenilo se je končno, da podvzame združenje akcijo, da se pribori Ormožu zopet stara pravica.

Sledilo je nato poročilo zveznega tajnika I. Kaiserja, ki je podal izčrpno sliko gospodarskega položaja trgovstva z ozirom na zaščite, nelikvidnost denarnih zavedov in ustavitve kreditov. Obravnaval je nadalje akcije glede zakona o obrtnih, krošnjarstva, nelegalnih potnikov in potrebo po enotni obrtno-pravni zakonodaji s široko avtonomijo banovin. Gospodarska politika naj se prilagodi gospodarskim razmeram in pospešuje naj se potrebe narodnega gospodarstva s tem, da se pritegnejo k sodelovanju na odločujoča mesta gospodarski strokovnjaki. Nujno potrebno je nadalje, da se povsodi uveljavi načelo proste trgovine.

Bivši narodni poslanec Lovro Petrovar je poročal o delu in namerah nove vlade in zavzel stališče glede čl. 7. uredbe o minimalizaciji pridobnine ter razpravljal o vprašanju soli za ormoško področje.

Predsednik Trgovske in obrtniške bolniške blagajne in Trgovske samopomoči v Mariboru Vilko Weixl je poročal o delovanju in napredku bolniške blagajne ter »Samopomoči« in priporočal, da se člani Združenja prijavijo.

Pri »Slučajnostih« se je razpravljalo o konzumnem združništvu in o akcijah »Prizada« v pretekli sadni sezoni, o davkih in zadevah, ki se tičejo ormoškega gospodarskega področja.

Že v 24 urah harva, plesira in kemirno snaži obleke, klobuke itd. Skrobi in svetlelika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, munga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH
Poljanski nasip 4—6. Selenburgova ul. 8.
Telefon št. 22-72.

Novi predpisi, pravilniki in uredbe trgovskega ministrstva

Trgovinski minister je predpisal: pravilnik o polaganju mojstrskih izpitov iz obrtniških strok, s katerimi se zlasti bavijo žene; dopolnitev k pravilniku o nameščanju poslodvoj iz obrtniških delavnicah, ki jih vodijo žene-vdove; navodila za sklepanje pogodb z učenci v industrijskih podjetjih, za izdajanje poslovnih knjizic in za polaganje pomočniških in mojstrskih izpitov industrijskih delavcev; uredbo o pogojih za polaganje pomočniških in mojstrskih izpitov oseb, ki so bile zaposlene v delavnicah in podjetjih, ki ne spadajo pod obrtni zakon ali ki so bile nameščene v delavnicah, v katerih se opravljajo obrtniška dela samo mimogrede ter končno za osebe, ki so bile zaposlene v tujini.

Dobave-licitacije

Komanda pomorskega zrakoplovstva Divulje sprejema do 15. aprila ponudbe o dobavi 40 svetilnih bomb za osvetljenje pri nočnem pristajanju hidroplanov.

(Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.)

Odpadki od jekla in železa se prodajo z ofertno licitacijo dne 18. aprila pri Vojno-tehničnem zavodu v Kragujevcu. (Oglas in pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.)

Dne 10. aprila bo pri Komandi mornarice v Zemunu pismena licitacija za dobavo 5.000 ton inozemskega premoga.

Dne 13. aprila bo pri Upravi državnih monopolov v Beogradu ofertna licitacija za dobavo 1.600 m² desk.

(Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki v pisarni Zbornice TOI.)

Komanda pomorskega zrakoplovstva Divulje sprejema do 12. aprila ponudbe o dobavi naočnikov za aviatičarje.

Pri Vojno-tehničnem zavodu v Kragujevcu bodo naslednje ofertne licitacije: dne 11. aprila za dobavo 6000 kg papirja, dne 12. aprila za dobavo lesa, dne 13. aprila za dobavo 36.000 kg ribjega olja, 25.000 kilogram mineralnega olja, 25.200 kg goveje-ga loja, 3000 kg cerezina, 300 kg petroleja, 100 kg olja in 200 kg špirita, dne 15. aprila pa za dobavo 12.000 kg svinjskih ščetin. — (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki v pisarni Zbornice TOI.)

Iz trgovskega registra

Vpisala se je nastopna tvrdka:

»Alfi I. Altheim & Comp., v Kranju. obratni predmet: izdelovanje moškega perila. Komanditna družba. Osebo jamčeca družabnika Jurij Altheim, poslovodja pri »Savi« in Ana Kosec, šivilja v Kranju. Družbo zastopa družabnik Jurij Altheim.

Vpisale so se te izpremembe in dodatki pri naslednjih tvrdkah:

»Jugolanac, tekstilna družba z o. z. Črnuče. Izpremenila se je družbena pogodba in ima družba odslej enega ali več poslovodij, od katerih zastopa družbo vsak samostojno. Izbrisi se poslovodja Marjan Sever.

»Jube, tovarna barv, družba z o. z. Dol pri Ljubljani. Vpiše se prokurist Zlatko Petrovič.

»Viktor Omersa, družba z o. z. Kranj. — Izpremenila se je družbena pogodba in zastopata odslej družbo dva poslovodji kolektivno. — Vpiše se poslovodja dr. Gal Gjur, trgovec iz Zagreba.

»Hipotekarna banka jugoslovanskih hranilnic, Ljubljana. — Izpremenila so se društvena pravila. Upravni svet sestoji odslej iz 6 do 12 samopravnih članov.

»Kranjska industrijska družba, Ljubljana. Izbrisi se član upravnega sveta dr. Dinko Puc. Nadalje se izbriše prokurist Wilfan Jožef in ravnatelj in prokurist Maier Heinrich.

»Tovarna strojil, d. d. v. Majšperku. Izbrisi se član upravnega sveta dr. Ivan Fermevc, odvetnik v Ptuj.

»Stavbno podjetje Hočevar, dr. z o. z. Novo mesto. Višina osnovne glavnice 50.000 Din. Poslovodji: Frančiška Hočevar in Martin Hočevar v Novem mestu. Družbo zastopata oba poslovodji kolektivno.

Izbrisali sta se nastopni tvrdki: Oskar Simon, Krtina — zaradi opusta obrata.

Vincenc Kihar, trgovina z mešanim blagom, Maribor — zaradi prestanka obrta.

Iz združnega registra

Vpisala se je Mlekarska zadruga v Olsavku in Visokem, r. z. z. o. z.

Konzumnemu društvu za Slovenijo je dovoljena od trgovskega ministarstva izvenstečajna likvidacija, ki jo mora izvršiti zveza gospodarskih zadrug. Od te je doležen za likvidatorja njen podpredsednik Bruno Hugo Stare.

Beda v USA

Oddelek za upravo podpor objavlja, da prejema zdaj 22.375.000 oseb federalno (vsedržavno) podporo, kar stane državo povprečno 5 milijonov dolarjev dnevno.

Povpraševanje po našem blagu v tujini

Seznam spodaj navedenih povpraševanj po našem blagu je sestavljen od Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine (Zavod za unapredjivanje spoljne trgovine, Beograd, Ratnički dom) na podlagi vprašanj, ki jih je prejel iz tujine.

Na ta način je zbral Zavod velik naslovni material. Kdor se zanima za eno od ponudb ali povpraševanj, navedenih v seznamu, naj piše zavodu in pri tem navede: številko, pod katero je povpraševanje navedeno, točno označbo vrste blaga, način embalaže z ozirom na tržne uzance, razpoložljivo količino blaga, ceno, kalkulirano po možnosti cif pristanišče države, kamor naj gre blago ali pa franko naša meja, plačilne pogoje in rok dobave. Istočasno naj se pošljejo tudi vzorci blaga.

Zavod pripominja, da za boniteto tujih tvrdk ne jamči.

Ce zahteva naša tvrdka nove možnosti za plačevanje svojih prispevkov v tujini, se objavi njena ponudba v posebnem biltenu, ki se brezplačno razpošilja tujim interesantom.

Les in lesni izdelki:

286 — Auschowitz (C. S. R.): ponuja se zastopnik za razne lesne izdelke;

316 — Dunaj: posoda in lesni izdelki za kuhinjsko orodje;

317 — Praga: bukov, borov in mecesnov les in jamski les za izvoz v Nemčijo;

318 — Tel-Aviv: lesni izdelki za kuhinjsko orodje;

319 — Berlin: lesene pipe za velike in male sode.

Deželni pridelki in zdravilne rastline:

287 — Villefranche: suhe gobe;

288 — Dunaj: ponuja se zastopnik za papriko;

289 — Pariz: suhe gobe;

290 — Chiavari: pšenična moka za sredozemske dežele;

291 — Neuss a/R: ricinusovo seme, solnčarice;

292 — Hamburg: konoplja;

293 — Valparaiso: vse vrste tobaka;

294 — Kairo: veliko sočivje, grah, velik bel fižol;

320 — Berlin: ponuja se zastopnik za seno, bolhač in za liste žajbla;

321 — Tel-Aviv: vse vrste živil;

322 — Anvers: fižol.

Sadjarstvo in vinarstvo:

295 — Auschowitz (C. S. R.): zastopnik za suhe češplje in pekmez;

296 — Bodenheim b. Mainz: jabolka in češplje za novo izvozno sezono;

297 — Anvers: suho sadje in vino za izvoz v kolonije;

324 — Tel-Aviv: vse vrste alkoholnih in brezalkoholnih pijač;

325 — Anvers: sveže sadje, ko nastopi sezona, suho sadje.

Živinoreja, perutnina in ribe:

298 — Carigrad: ščetine divjih svinj, svinjska dlaka in konjska žima;

299 — Casablanca: svinjska dlaka;

300 — Dunaj: raki;

301 — Auschowitz: ponuja se zastopnik za sirove in predelane kože in perje;

302 — Beyrouth: kačkavalj v 6 in 12 cm debelih ploščah;

303 — Kairo: kačkavalj, tunina, sardine v olju;

304 — Anvers: sirovo maslo in drugi mlečni proizvodi, prekajeno meso, sirove klee od drobnice in od divjačine;

326 — Pariz: ponuja se zastopnik za angoro volno;

327 — Berlin: ponuja se zastopnik za kosti, rogove in druge živalske odpadke;

328 — Berlin: sirove ovčje in kozje kože;

329 — Pariz: strojena svinjska in kozja koža;

330 — Berlin: sirova volna;

331 — Anvers: sirove kože od drobnice in divjačine.

Rudarstvo:

305 — Praga: ponuja se zastopnik za magnezit, baksit in barit;

332 — Hannover: sirov baker;

333 — Lüdenscheid: sirov baker;

334 — Berlin: sirov baker;

335 — Charlottenburg: kromova in manganova ruda, magnezit;

336 — Varšava: barit.

Industrijski izdelki:

306 — Amsterdam: vata iz celuloze;

307 — Atene: povoščeno platno;

308 — Dvir Kralovi n. L.: sirova svila;

309 — Valparaiso: časopisni, ovojni in pisarniški papir, papir za cigarete, pisarniški material, gumbi, steklo, želji, pile, lim, kavstična soda, vreče;

310 — Auschowitz (C. S. R.): ponuja se zastopnik za amonijak, kavstično sodo in sodo iz amoniaka;

311 — Praga: ponuja se zastopnik za okisovo kislino, trikloretil, metilni alkohol, cianamid, ekstrakte za strojenje kože;

337 — Monterrey (Mehika): cement;

338 — Tampico (Mehika): cement;

339 — Tel-Aviv: cement, tehnične kemikalije, električne potrebščine, kožni kovčeki, emajlirana posoda;

340 — Hamburg: sterilizirana kostna moka za živalsko krmo za izvoz v južno Afriko;

341 — Dunaj: raznovrstne krtače za izvoz v Anglijo;

342 — Carigrad: tiskane tkanine vseh vrst, puplin, dowglas itd.

Razno:

312 — Dunaj: ponuja se zastopnik za mineralne vode;

313 — Austin (U. S. A.): glavniki vsakovrstne izdelave;

314 — Luxemburg: razni predmeti, ki se dobro prodajajo;

315 — Casablanca: ograjna dela iz protja;

343 — Dunaj: pletene copate.

Doma in po svetu

Nj. Vel. kralj Peter II. in Nj. Vis. kneznamestnik Pavle sta se vpisala kot dobrotnika Srbske književne zadruge in ji poklonila po 5000 Din.

Za novega predsednika kasacijskega sodišča je bil imenovan Božidar Katanić, za predsednika stola sedmorice, oddelka B v Zagrebu pa dr. Učović.

Minister za soc. pol. in narodno zdravje dr. Marušič je izdal na vse socialne urade okrožnice, v katerih opozarja, da so vsi nameščenci teh uradov javni nameščenci in da zato ne smejo niti najmanj izkoristiti svoje uradne položaje za to ali ono politično skupino. Če kdo od nameščencev teh zavodov kandidira, mora takoj zaprositi za upokojitve. Vsi uradi morajo v treh dneh javiti ministru, kaj so ukrenili, da se vsako takšno vplivanje prepreči.

V ljubljanski okolici bo samo ena vladna kandidata lista, in sicer sta kandidata minister dr. Marušič in vrhniški lekarnar Hočevar. Namestnik dr. Marušiča je bivši poslanec Koman, ki bo najbrže tudi sedaj postal poslanec, ker bo min. Marušič ob-

držal logaški mandat, kjer bo tudi vložena njegova lista.

Beograjski židje so v posebni spomenici zahtevali, da se sprejme na vladni listi v Beogradu kot kandidat tudi židovski advokat dr. Moric de Majo.

V Kamniških planinah se je smrtno ponesrečil Mirko Mulej, 26 letni trgovski nameščene pri veletrgovcu Prelogu. Časten mu spomin!

Monarhistični zaščitniki Perčevića so mu zopet omogočili njegovo zločinsko delovanje ter je začel Perčević v Budimpešti in na Dunaju zopet organizirati zarotniške tolpe.

Kakor poročajo jugoslovanski listi, je prodal neki izvoznik v Banji Luki 40.000 jajc po ceni 4 pare za jajce ali 25 jajc za en dinar. Velik del izvoznikov ne more prodati jajc, pa so jih začeli uničevati.

Štiri nove hotele in tri panziona so otvorili to sezono v Dubrovniku. V Lapadu pa je bil otvoren novi hotel »Prahac«.

Angleško proračunsko leto se je končalo s suficitom. Vsi državni izdatki so znašali 708'8 milijona funtov, vsi dohodki pa 716'4 milijona funtov.

Prvi dan madjarskih volitev je dal ta rezultat: Od 245 mandátov je bilo prvi dan izvoljenih 183. Od teh je dobila vladna stranka narodnega edinstva 132 mandátov, stranka malih posestnikov 16, kršč. gospodarska stranka 2 mandata in nacionalna socialistična stranka 1 mandat. 11 izvoljenih poslancev je izven strank.

Velike protinemške demonstracije so bile v vsej poljski Steziji. Na protestnih shodih so govorniki opozarjali na škodljive posledice poljsko-nemškega prijateljstva.

Francoski parlament je sklenil, da zaradi napetega zunanje položaja ne gre na počitnice.

Nemška vlada je odrekla litovskim državljanom vizume za potovanje skozi Nemčijo. Ker Litva nima diplomatskih odnosov s Poljsko, morejo odpotovati odslej litovski državljani v Evropo le po morju. To je prva represalija Nemčije za proces v Kovnu.

Zopet je bila v Nemčiji aretirana cela vrsta katoliških duhovnikov in redovnikov, med drugimi tudi generalni vikar v Hildesheimu.

Nova potniška letala, na katerih bo mesta za 28 potnikov, bodo uvrščena v Italiji v redni zračni promet. Letala bodo letela s hitrostjo 300 km na uro ter imajo po 2800 HP.

Državna kontrola nad karteli v Rumuniji

Trgovski minister je izdelal zakonski načrt, po katerem pridejo vsi karteli pod državno kontrolo. Odslej ne bo več ustanavljanje kartelov svobodno, temveč bo potrebno za ustanovitev kartela posebno dovoljenje trgovskega ministra. To dovoljenje pa bo izdano šele po izvršenem dokazu, da s kartelom ne bodo oškodovani interesi konzumentov in da je kartel v prid rumunskemu narodnemu gospodarstvu. Cene in proizvodna politika kartelov bodo pod stalnim nadzorom države. Kršitev državnih predpisov se kaznuje, in sicer z ozirom na velikost prekrška. Minister more tudi prepovedati kartel in odrediti ustavitve v kartelu udeleženih industrijskih obratov.

Radio-Ljubljana

Sreda, dne 3. aprila: 12.00: Iz srbskih logov in gajev (plošče) — 12.50: Poročila — 13.00: Čas, Dvorakove skladbe na ploščah — 18.00: Plošče po željah — 18.30: Pogovor s poslušalci (prof. Prezelj) — 19.00: Sokolsko predavanje — 19.20: Čas, jedilni list, program za četrtek — 19.30: Nacionalna ura — 20.00: Prenos koncerta Brandl-tria iz Hubadove dvorane — 21.30: Akademski pevski kvintet — 22.00: Čas, poročila — 22.15: Radijski orkester: Ketelbeyeva ura.

Četrtek, dne 4. aprila: 12.00: Rumunski odmevi na ploščah — 12.50: Poročila — 13.00: Čas, Parma: Ksenija — opera v enem dejanju na ploščah — 18.00: Zvoki iz Poljske (plošče) — 18.20: Narodna Odbrana — 18.50: Srbohrvaščina (dr. Mirko Rupel) — 19.20: Čas, jedilni list, program za petek — 19.30: Nacionalna ura — 20.00: Večer domače glasbe: Slovenske narodne v duetu, pojeta gdni Fratrikova in Rudolfova s spremljevanjem klavirja — 21.15: Radijski orkester, vmes harmonika solo, g. Stanko in plošče, v odmoru: Čas in poročila.

Naročajte Trgovski list!

Letošnje **BOK PIVO**

DELNIŠKE DRUŽBE PIVOVARNE UNION
je od 30. III. v prometu
JE OKUSNO, HRANIVO IN ZDRAVO!

Posebno se priporoča materam kot
okrepčevalna pijača!

Speditijsko podjetje

R. Ranzinger
Ljubljana Telefon 20-60

prevzema vse v to stroko spadajoče posle. Lastno skladišče z direktnim tirom od glav. kolodvora. Carinsko skladišče. Mestne trošarine prosto skladišče. Carinsko posredovanje. Prevoz pohištva s pohištvenimi vozovi in avtomobili